

Štátna školská inšpekcia

Vzdelávanie detí/žiakov cudzinčov

Informácia o dostupných materiáloch

Mgr. Zlata Ilievová
ŠIC Bratislava

Obsah

Úvod.....	2
1 UČEBNICE SLOVENČINY AKO CUDZIEHO JAZYKA A AUDIOPROGRAMY	3
2 E-LEARNING.....	7
3 METODICKÉ PRÍRUČKY A ODPORÚČANIA, KURZ ŠTÁTNEHO JAZYKA.....	9
4 NA POMOC UČITEĽOM	10
5 ĎALŠIE UŽITOČNÉ LINKY	12
6 HODNOTENIE	13
Zoznam bibliografických odkazov	14
PRÍLOHA 1.....	15
PRÍLOHA 2.....	15

Úvod

Správa Štátnej školskej inšpekcie o stave vzdelávania cudzincov v základnej škole v SR v školskom roku 2019/2020 (s. 7) uvádza: „Pedagogickí zamestnanci nemali dostatok informácií o možnostiach vzdelávania sa, nepoznali formy metodickkej, odbornej a ich profesionálnej podpory zo strany MPC, ŠPÚ a iných vzdelávacích organizácií. “[...] „Učitelia vyjadrili nespokojnosť so schematizmom v nastavení kurzov, so stanoveným počtom hodín, ktorý nezohľadňoval rozdielnú jazykovú a komunikačnú úroveň žiakov, s nedostatkom edukačných materiálov, s nedostatkom informácií o modifikácii špecifických metód vyučovania slovenského jazyka ako cudzieho. Často v edukácii improvizovali, čo sa prejavilo v zriedkavom uplatňovaní vzdelávacích intervencií potrebných pri stimulácii jazykových a komunikačných schopností žiakov.“

Dostupné z:

https://www.ssi.sk/wp-content/uploads/2020/12/123_TI_Vzde_ziakov_cudz_ZS.pdf

Cieľom predkladaného informačného materiálu je poskytnúť učiteľom materských, základných a stredných škôl prehľad učebníc, e-learningových vzdelávacích portálov, metodických príručiek, príkladov dobrej praxe, odporúčaní a iných dostupných materiálov využiteľných pri vzdelávaní detí/žiakov cudzincov na slovenských školách.

Na konferencii Slovenčina ako cudzí jazyk na problematiku vzdelávania detí/žiakov cudzincov vo svojom príspevku upozorňovali Bačová, Ilievová (2015, s. 16): „Je vhodné upozorniť na žiakov našich škôl, ktorí sa ako deti cudzincov musia čo najrýchlejšie začleniť do edukačného procesu. V súčasnosti nie je pre ne vytvorený v našich školách dostatočný priestor, aby sa učili slovenčinu ako cudzí jazyk. Tieto deti/žiaci sa učia slovenčinu nie ako cudzí [...] jazyk, ale ako jazyk materinský.“ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu aj vo svojich pedagogicko-organizačných pokynoch (v súčasnosti sprievodcovi školským rokom) poskytuje informácie k vzdelávaniu detí/žiakov cudzincov. Na základe dostupných zdrojov je vhodné uviesť, že boli vytvorené dva akreditované vzdelávacie programy (MŠVVaŠ SR) zamerané na vzdelávanie učiteľov v oblasti výučby slovenčiny ako cudzieho jazyka – v Metodicko-pedagogickom centre *Implementácia štátneho jazyka pre deti cudzincov do edukačného procesu základnej a strednej školy* (<http://pkr.mpc-edu.sk/subor/625>) a v Centre ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského v Bratislave *Metodika výučby slovenského jazyka pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry zameraná na vzdelávanie detí cudzincov v základnej a strednej škole* (<https://cdv.uniba.sk/vzdelavanie-pedagogov/vzdelavanie/metodika-vyucby-slovenskeho-jazyka-pre-ucitelov-slovenskeho-jazyka-zamerana-na-vzdelavanie-deti-cudzincov-v-zakladnej-a-strednej-skole/>).

Obom vzdelávacím programom sa platnosť akreditácie skončila.

Veríme, že predložený **prehľad** rôznych materiálov pomôže učiteľom, ktorí vzdelávajú deti/žiakov cudzincov, zorientovať sa v dostupných zdrojoch, hoci niektoré z nich nie sú prioritne určené na vzdelávanie detí/žiakov inej národnosti. Predpokladáme, že v čase dištančného vzdelávania budú užitočné najmä linky na e-learningové učenie a učenie sa slovenčiny ako cudzieho jazyka.

V prílohách ponúkame aj dve gramatické tabuľky len ako inšpiráciu pre učiteľov (časovanie slovík a skloňovanie ohybných slovných druhov).

1 UČEBNICE SLOVENČINY AKO CUDZIEHO JAZYKA A AUDIOPROGRAMY

TRI, DVA, JEDEN – SLOVENČINA

ÚROVEŇ A1, A2.1

+ CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Martina Uličná, Iveta Andorová, Klaudia Bačkaiová, Adela Gabríková

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Jazyková a odborná príprava cudzincov a krajanov, 2015

TRI, DVA, JEDEN – SLOVENČINA

ÚROVEŇ A2

+ CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Iveta Andorová, Martina Uličná, Vladimíra Bashir Géčová, Adela Gabríková

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Jazyková a odborná príprava cudzincov a krajanov, 2017

HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY! SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK

UČEBNICA B1

+ CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Alica Bortlíková, Eva Maierová, Jana Navrátilová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Jazyková a odborná príprava cudzincov a krajanov, druhé, upravené a doplnené vydanie, 2016

HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY! SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK

CVIČEBNICA B1

Autori: Alica Bortlíková, Eva Maierová, Jana Navrátilová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Jazyková a odborná príprava cudzincov a krajanov, druhé, upravené a doplnené vydanie, 2016

HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY! SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK

UČEBNICA B2

+ CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Alica Bortlíková, Eva Maierová, Jana Navrátilová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Jazyková a odborná príprava cudzincov a krajanov, druhé, upravené a doplnené vydanie, 2017

HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY! SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK

CVIČEBNICA B2

Autori: Alica Bortlíková, Eva Maierová, Jana Navrátilová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Jazyková a odborná príprava cudzincov a krajanov, druhé, upravené a doplnené vydanie, 2017

HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY! SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK

GRAMATIKA B1 + B2

Autori: Alica Bortlíková, Eva Maierová, Jana Navrátilová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Jazyková a odborná príprava cudzincov a krajanov, druhé, upravené a doplnené vydanie, 2016

HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY! "A" SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK

+ cvičebnica

Autori: Angela Zebeňeyová, Anna Puzderová, Beáta Baková

Vydavateľstvo: Univerzita Komenského v Bratislave, Ústav jazykovej a odbornej prípravy zahraničných študentov ČDV, 1. vyd. 2007, 2. vyd. 2010

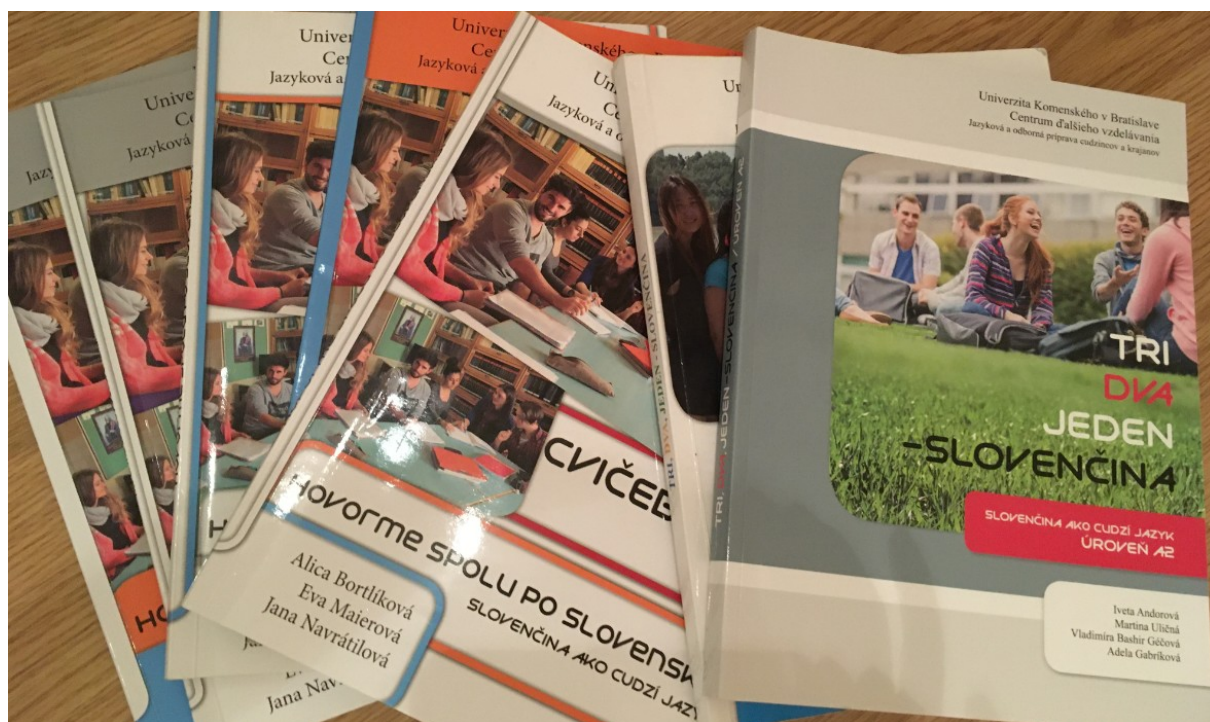
HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY! SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK – B2

+ cvičebnica

+ CD

Autori: Alica Bortlíková, Eva Maierová, Jana Navrátilová

Vydavateľstvo: Univerzita Komenského v Bratislave, Ústav jazykovej a odbornej prípravy zahraničných študentov ČDV, 2008

Obr.1 Ukážka učebníc TRI, DVA, JEDEN – SLOVENČINA a HOVORME SPOLU PO SLOVENSKY!

KRÍŽOM-KRÁŽOM. SLOVENČINA A1

+ 2 CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Renáta Kamenárová, Eva Španová, Hana Tichá, Helena Ivoríková, Zuzana Kleschtová, Michaela Mošaťová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Studia Academica Slovaca, 2007, 2. doplnené a prepracované vydanie 2018

KRÍŽOM-KRÁŽOM A1

AUDIO PROGRAM

Dostupné na: <https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/sas/krizom-krazom/krizom-krazom-a1-audio-program/>

KRÍŽOM-KRÁŽOM. SLOVENČINA A2

+ 2 CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Renáta Kamenárová, Eva Španová, Helena Ľos Ivoríková, Dorota Balšíňková, Zuzana Krchová, Michaela Mošaťová, Hana Tichá

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Studia Academica Slovaca, 2009, 2. doplnené a prepracované vydanie 2012

KRÍŽOM-KRÁŽOM A2

AUDIO PROGRAM

Dostupné na: <https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/sas/krizom-krazom/krizom-krazom-a2-audio-program/>

KRÍŽOM-KRÁŽOM. SLOVENČINA. CVIČEBNICA A1 + A2

Autori: Helena Ivoríková, Eva Španová, Renáta Kamenárová, Michaela Mošaťová, Zuzana Kleschtová, Hana Tichá

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Studia Academica Slovaca, 2009

KRÍŽOM-KRÁŽOM. SLOVENČINA B1

+ 2 CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Renáta Kamenárová, Adela Gabríková, Helena Ivoríková, Eva Španová, Michaela Mošaťová, Dorota Balšíňková, Zuzana Kleschtová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Studia Academica Slovaca, 2011

KRÍŽOM-KRÁŽOM B1

AUDIO PROGRAM

Dostupné na: <https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/sas/krizom-krazom/krizom-krazom-b1-audio-program/>

KRÍŽOM-KRÁŽOM. SLOVENČINA B2

+ 2 CD s nahrávkami dialógov a cvičení

Autori: Adela Gabríková, Renáta Kamenárová, Michaela Mošaťová, Helena Ľos Ivoríková, Eva Španová, Hana Tichá

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Studia Academica Slovaca, 2014

KRÍŽOM-KRÁŽOM B2

AUDIO PROGRAM

<https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/sas/krizom-krazom/krizom-krazom-b2-audio-program/>

KRÍŽOM-KRÁŽOM. METODICKÁ PRÍRUČKA. SLOVENČINA A1

Autori: Renáta Kamenárová, Eva Španová, Helena Ľos Ivoríková, Michaela Mošaťová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Studia Academica Slovaca, 2018

Pracovné listy

Dostupné na: <https://fphil.uniba.sk/katedry-a-odborne-pracoviska/sas/krizom-krazom/metodicka-prirucka-a1-pracovne-listy-teachers-book-a1-worksheets/>

PRAKTIKUM ZO SLOVENSKEJ GRAMATIKY A ORTOGRAFIE PRE CUDZINCOV B1 – B2

Autor: Ľudmila Žigová

Vydala: Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakultata, Studia Academica Slovaca – Centrum pre slovenčinu ako cudzí jazyk, 2014

SLOVENČINA SLOVO ZA SLOVOM. UČEBNICA A CVIČEBNICA PRE ZAČIATOČNÍKOV, ÚROVEŇ A1

Autorky: Eva Tibenská, Mária Zatkalíková

Vydalo: Stadtschulrat für Wien, Europa Büro, Austria, 2007

SLOVENČINA SLOVO ZA SLOVOM. METODICKÁ PRÍRUČKA K UČEBNICI A CVIČEBNICI PRE ZAČIATOČNÍKOV, ÚROVEŇ A1

Autorky: Eva Tibenská, Mária Zatkalíková

Vydalo: Stadtschulrat für Wien, Europa Büro, Austria, 2007

SLOVENČINA PRE CUDZINCOV. PRAKTICKÁ FONETICKÁ PRÍRUČKA kniha + CD

Autori: Jana Pekarovičová, Ľudmila Žigová, Michaela Palcútová, Jozef Štefánik

Vydal: STIMUL, 2005

SLOVENČINA PRE CUDZINCOV – CVIČEBNICA

Autori: Viktória Buznová, Tomáš Dratva

Vydavateľstvo: SPN – Mladé letá, 2007

SLOVENČINA PRE CUDZINCOV – PRACOVNÉ LISTY

Autori: Marianna Sedláková a kol.

Vydala: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2013

Dostupné na:

<https://www.upjs.sk/public/media/5596/Sedlakova-Slovincina-pre-cudzincov.pdf>

Obr. 2 Ukážka učebníc KRÍŽOM-KRÁŽOM

2 E-LEARNING

www.slovake.eu

Mnohojazyčný (15 jazykov) portál na výučbu slovenčiny ako cudzieho jazyka obsahuje jazykové kurzy rôznych úrovní (A1, A2, B1 a B2) s cvičeniami, testami a slovníkmi, komunikačné témy, reálie a zaujímavé informácie o Slovensku.

www.e-slovak.sk

E-learningový portál s kurzami slovenčiny ako cudzieho jazyka, ktorý je zameraný na získanie základných jazykových zručností, ktoré môžu byť aplikované v každodenných situáciách. Kurzy korešpondujú s učebnicami Krížom-krážom.

www.ucimesaslovencinu.sk

Autorka: Lenka Ježó Garančová, Univerzita sv. Cyrila a Metoda vo Velikom Tarnove, Bulharsko

Elektronická platforma s interaktívnymi úlohami na upevňovanie jazykových a komunikačných zručností (pre učiaceho sa a učiaceho) pomocou krátkych videí.

Učenie sa slovenčiny pomocou krátkych youtubových videí s interaktívnymi úlohami (na počúvanie s porozumením a na nácvik gramatiky/lexiky). Pracovné listy sa dajú voľne stiahnuť. Na záver je k dispozícii transkripcia textu. Vhodné pre vyššie jazykové úrovne a pre študentov strednej školy.

A2
Deklinácia (akuzatív)
Striedanie času, klíma

PRACOVNÝ LIST

PRED POZERANÍM

1. Odpovedajte na otázky.

- a) Ako dlho obyčajne spíte?
- b) Spíte cez víkend dlhšie alebo kratšie ako počas pracovného týždňa? Prečo?
- c) Je spánok dôležitý? A prečo?
- d) Ste skôr ranné vtáča alebo nočná sova?
- e) Akú máte skúsenosť so zmenou času (zimného na letný a naopak)?

POČAS POZERANIA

2. Z dvojice slov vyberte jeden objekt, ktorý ste vo videu videli. Tvorte správne vety s akuzatívom.

- a) *rádiobudík – náramkové hodinky:*
Videl(a) som, ale nevidel(a) som
- b) *mobilný telefón – kalkulačka:*
Videl(a) som, ale nevidel(a) som
- c) *obloha – hviezda:*
Videl(a) som, ale nevidel(a) som
- d) *potok – jazero:*
Videl(a) som, ale nevidel(a) som
- e) *záhrada – les:*
Videl(a) som, ale nevidel(a) som

Obr. 3 Ukážka časti pracovného listu

Autor: Lenka Ježó Garančová

<http://pixcom.online/index.html>

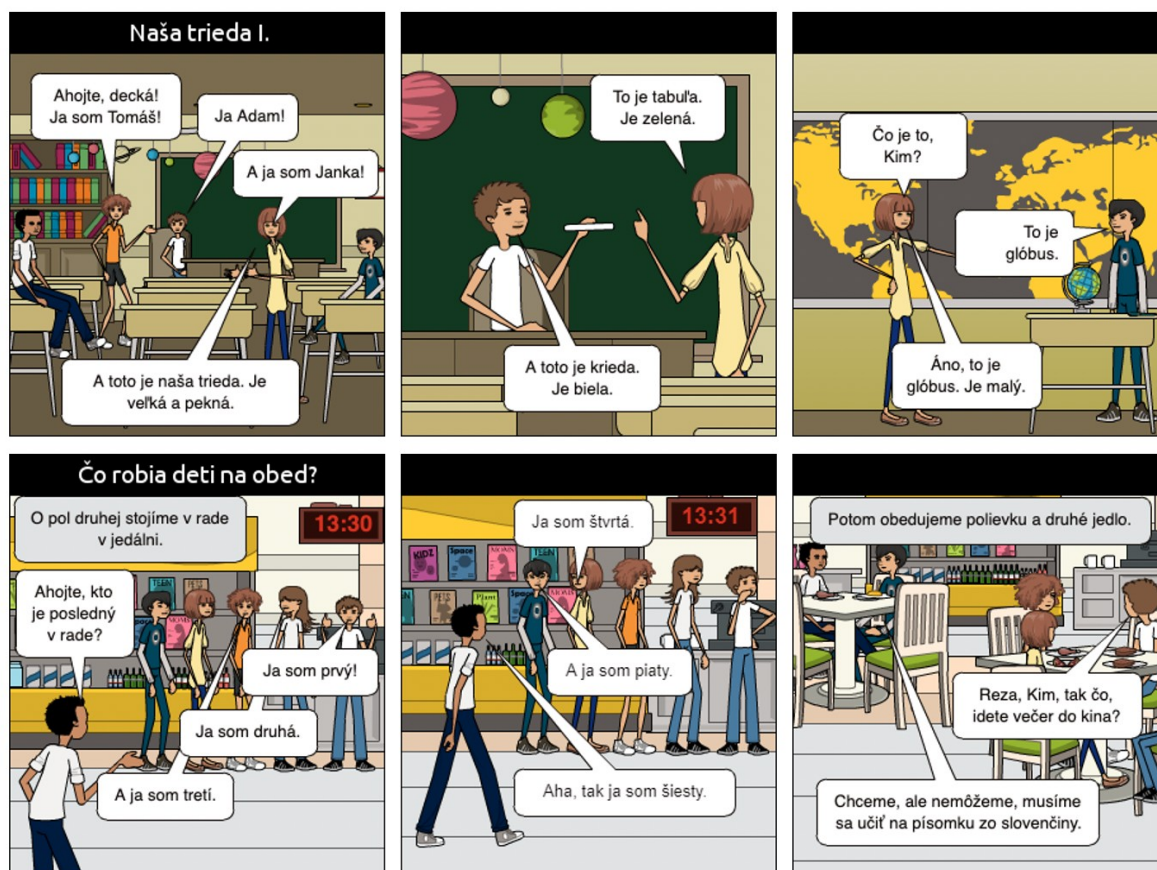
HOVORÍME PO SLOVENSKY! DIGITÁLNY KOMIKS

Autor: Juraj Cigán, vyslaný učiteľ slovenského jazyka v Rumunsku, Oradea

Z vizuálneho a naratívneho hľadiska, ale aj tematickým spracovaním je prispôsobený veku žiakov druhého stupňa základnej školy. Spojenie obrázku, textu a zvuku (multimodálny model) napomáha o. i. aj zaujať žiakov a poskytuje možnosť rozvoja všetkých jazykových kompetencií. Je určený aj na online vyučovanie.

Hovoríme po slovensky!

www **pixcom** **online**

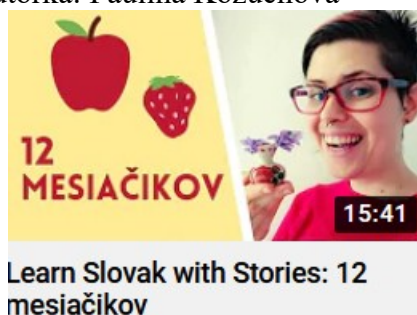
Obr. 4 Ukážka komiksu

Autor: Juraj Cigán

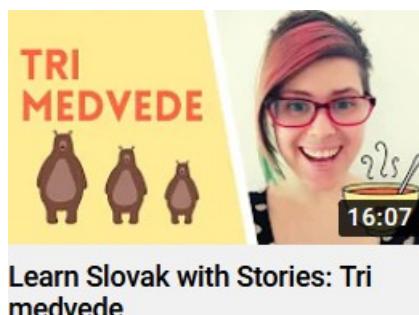
<https://www.youtube.com/channel/UCUPgmAhUy6NkMxzRTmks55w>

UČENIE SA SLOVENČINY POMOCOU POČÚVANIA PRÍBEHOV V JEDNODUCHEJ SLOVENČINE

Autorka: Paulína Kožuchová

Obr.5 Učenie sa slovenčiny pomocou príbehov

3 METODICKÉ PRÍRUČKY A ODPORÚČANIA, KURZ ŠTÁTNEHO JAZYKA

SLOVENČINA AKO CUDZÍ JAZYK

Autori: Roman Kvapil, Darina Bačová, Karol Csiba, Zlatica Ilievová, Janka Píšová, Martina Uličná, Júlia Vrábl'ová

Vydalo: Metodicko-pedagogické centrum, 2019

Metodická príručka je úvodným materiálom, tzv. materiálom prvého kontaktu pre všetkých učiteľ'ov, ktorí prichádzajú do kontaktu so slovenčinou ako cudzím jazykom a predovšetkým s deťmi cudzincov.

Materiál je dostupný na:

<https://mpc-edu.sk/slovincina-ako-cudzi-jazyk>

SLOVENČINA PRE DETI CUDZINCOV V EDUKAČNOM PROCESE

Autori: Darina Bačová, Mária Onušková, Anna Boturová, Zuzana Dugovičová, Zlatica Ilievová

Vydalo: Metodicko-pedagogické centrum, 2015

Príručka sa venuje otázkam implementácie slovenského jazyka ako cudzieho jazyka do edukačného procesu a poskytuje niekoľko inšpirácií na rozšírenie profesijných kompetencií učiteľ'ov slovenského jazyka a literatúry aj formou ukážok vyučovacích hodín.

Materiál je dostupný na:

<https://mpc-edu.sk/slovincina-pre-deti-cudzincov-v-edukacnom-procese>

JAZYKOVÝ KURZ. VYUČOVANIE ŠTÁTNEHO JAZYKA PRE DETI CUDZINCOV. METODICKÉ ODPORÚČANIA. ŠPÚ, 2014

Materiál je dostupný na:

https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/aktuality/jazykovy_kurz_metodicke_odporucania_deti_cudzincov_2014.pdf

METODICKÉ ODPORÚČANIA NA VYUČOVANIE SLOVENSKEHO JAZYKA V ZÁKLADNOM A ROZŠIRUJÚCOM KURZE ŠTÁTNEHO JAZYKA PRE DETI CUDZINCOV, 2005

Materiál je dostupný na:

https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/metodicke_odporucania_deti_cudzincov.pdf

UČEBNÝ PLÁN PRE ZÁKLADNÝ A ROZŠIRUJÚCI JAZYKOVÝ KURZ ŠTÁTNEHO JAZYKA PRE DETI CUDZINCOV, Ministerstvo školstva, 2005

Materiál je dostupný na:

https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/ucebny_plan_jazykovy_kurz_deti_cudzinov.pdf

4 NA POMOC UČITEĽOM

WEBINÁR K VZDELÁVANIU DETÍ CUDZINCOV (ŠPÚ, 2020)

Dostupný na: <https://www.youtube.com/watch?v=GxvZZAYG9i4>

VZDELÁVANIE DETÍ CUDZINCOV (ŠPÚ)

Materiály potrebné k vzdelávaniu detí cudzincov v ZŠ. Zosumarizované metodické odporúčania a učebný plán k základnému a rozširujúcemu kurzu štátneho jazyka pre deti cudzincov.

Materiály dostupné na:

<https://www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavanie-deti-cudzincov>

DETI CUDZINCOV VO VÝCHOVNO-VZDELÁVACOM PROCESÉ Z HĽADISKA DODRŽIAVANIA ĽUDSKÝCH PRÁV A PRÁV DETÍ (ŠPÚ, 2005)

Materiál dostupný na:

https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/deti_cudzincov_vych_vzdel_proces_ludske_prava.pdf

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE ŠKOLY V OBLASTI INKLÚZIE DETÍ CUDZINCOV
Štátny pedagogický ústav, 2018.

Materiál je dostupný na:

<http://www.statpedu.sk/sk/o-organizacii/projekty/erasmus-vzdelavanie-ucitelov-k-inkluzii-deti-cudzincov>

CENTRÁLNE ÚLOŽISKO DIGITÁLNEHO VZDELÁVACIEHO OBSAHU

Možné využiť pri vzdelávaní detí cudzincov.

Dostupné na: <https://viki.iedu.sk/resources/browser/flash>

PRÍRUČKA FAREBNÁ ŠKOLA 1

Multikultúrna výchova pre najmenších školákov a školáčky

Editor: Andrej Návojský

Autori: Natália Kvasničková, Katarína Ďurovková, Ela Klementová, Tomáš Janeček, Andrej Návojský, Lukáš Zajac

Vydavateľstvo: Nadácia Milana Šimečku, 2015

Príručka určená učiteľom 1. stupňa základných škôl ponúka aktivity, ktoré reflektujú témy identity, stereotypov a rozmanitosti okolo nás.

Materiál dostupný na:

https://www.nadaciamilanashimecku.sk/files/documents/metodicke-prirucky/nms_farebna_skola_1.pdf

PRÍRUČKA FAREBNÁ ŠKOLA 2

Multikultúrna výchova pre druhý stupeň ZŠ

Editor: Andrej Návojský Autori: Janka Lukšová, Ela Klementová, Zuzana Vasková, Andrej Návojský, Lukáš Zajac

Vydavateľstvo: Nadácia Milana Šimečku, 2016

Príručka určená učiteľom 2. stupňa základných škôl ponúka aktivity, ktoré reflektujú témy identity, stereotypov a rozmanitosti okolo nás.

Materiál dostupný na:

https://www.nadaciamilanashimecku.sk/files/documents/metodicke-prirucky/nms_farebna%20skola_2.pdf

PRÍRUČKA FAREBNÁ ŠKÔLKA

Editor: Andrej Návojský

Autori: Zuzana Bošellová, Mária Chudíková, Andrej Návojský Vydavateľstvo: Nadácia Milana Šimečku, 2014

Príručka pre učiteľky materských škôl, prostredníctvom ktorej sa deti učia vnímať a akceptovať inakosť, rozmanitosť pomocou hier.

Materiál dostupný na:

https://www.nadaciamilanasidecku.sk/files/documents/metodicke-prirucky/farebna_skolka.pdf

VZDELÁVANIE DETÍ CUDZINCŮV NA SLOVENSKU – POTREBY A RIEŠENIA

Editor: Tina Gažovičová

Autori: Peter Drál, Elena Gallová Kriglerová, Tina Gažovičová, Jana Kadlečíková

Vydavateľstvo: Centrum pre výskum etnicity a kultúry, Nadácia Milana Šimečku, 2011

Kolektív autorov (2011, s. 7) uvádza: „Vďaka medzinárodnej migrácii začína základné školy na Slovensku navštevovať čoraz viac detí cudzincov a čoraz viac pedagógov sa vo svojej praxi stretáva s deťmi, ktorých vzdelávanie si vyžaduje špecifické postupy z dôvodu ich migrantského pôvodu. Nadácia Milana Šimečku a Centrum pre výskum etnicity a kultúry sa preto rozhodli venovať sa tejto problematike, ktorej dôležitosť narastá. Za týmto účelom v roku 2009 realizovali výskumno-vzdelávací projekt Integrácia detí štátnych príslušníkov tretích krajín do slovenského vzdelávacieho systému. Cieľom projektu bolo zmapovať rôzne aspekty vzdelávania detí cudzincov. Zamerali sme sa pri tom na základné školy, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu v procese integrácie detí cudzincov.“ [cit. 2020-11-12]

Zdroj: <https://www.nadaciamilanasidecku.sk/files/documents/metodicke-prirucky/vzdelavanie-deti-cudzincov-na-slovensku-potreby-a-riesenia.pdf>

VZDELÁVANIE DETÍ CUDZINCŮV NA SLOVENSKU – PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Editor: Peter Drál

Autori: Peter Drál, Tina Gažovičová, Jana Kadlečíková, Helena Tužinská

Vydavateľstvo: Centrum pre výskum etnicity a kultúry, Nadácia Milana Šimečku, 2011

Autori (2011, s. 9) uvádzajú: „Predkladaná príručka vznikla z potreby, ktorú sme stále častejšie počuli od učiteľov z praxe, ktorí sa ocitli v situácii, keď im kedykoľvek počas školského roka do triedy prišlo dieťa z inej krajiny. Mnohí učitelia na takúto zmenu neboli pripravení. Nevedeli, ako na novú situáciu zareagovať, ako s novým žiakom a celou triedou ďalej pracovať, či a do akej miery kvôli prítomnosti nového žiaka prispôbovať obsah a metódy výučby a ako nového žiaka hodnotiť. Mnohí nevedeli, ani na koho sa môžu obrátiť po cennú radu či pomoc. Cieľom príručky, podobne ako vzdelávacieho programu na základe ktorého vznikla, je zvýšiť povedomie a rozvinúť zručnosti učiteľov, aby mohli cielavedome a efektívne prispievať k začleneniu detí cudzincov do výučby, školskej a triednej komunity. Vychádzame pritom z presvedčenia, že tento cieľ možno postupne dosiahnuť, iba ak je začleňovanie (integrácia) viacstranná. Inými slovami, plnohodnotné vzdelávanie tejto špecifickej skupiny žiakov si vyžaduje nielen ochotu a snahu na strane samotných detí, ale aj na strane ich rodičov, učiteľov, spolužiakov a vedenia školy.“ [cit. 2020-11-12]

Zdroj: <https://www.nadaciamilanasidecku.sk/files/documents/metodicke-prirucky/vzdelavanie-deti-cudzincov-priklady-dobrej-praxe.pdf>

5 ĎALŠIE UŽITOČNÉ LINKY

MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM IOM

Bezplatné poradenstvo a služby pre občanov z krajín mimo EÚ

<https://www.mic.iom.sk/sk/na-stiahnutie/brozury-a-letaky/itemlist/category/49-brozury.html>

ZDRUŽENIE MAREENA

Na pomoc začleňovania sa cudzincov pri integračnom procese.

<https://mareena.sk/>

VZDELÁVANIE DETÍ CUDZINCOV

<https://www.minedu.sk/vzdelavanie-deti-cudzincov-education-of-children-of-foreigners/>

Učebné materiály pre učiteľov a žiakov od UNHCR

Všetky materiály dostupné na:

<https://www.minedu.sk/ucebne-materialy-pre-ucitelov-a-ziakov-od-unhcr-learning-materials-for-teachers-and-learners-from-the-unhcr/>

6 HODNOTENIE

METODICKÝ POKYN Č. 22/2011 NA HODNOTENIE ŽIAKOV ZÁKLADNEJ ŠKOLY

METODICKÝ POKYN Č. 21/2011 NA HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIU ŽIAKOV
STREDNÝCH ŠKÔL

EURÓPSKE JAZYKOVÉ PORTFÓLIO

<https://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/europske-jazykove-portfolio/>

<http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/portfolio-prirucka.pdf>

EURÓPSKE JAZYKOVÉ PORTFÓLIO PRE ŽIAKOV VO VEKU 7 – 10 ROKOV

http://www.statpedu.sk/files/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/ejp_7_10_jazykovy_pas_pdf_verzia.pdf

http://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/aktuality/EJP_7_10_pdf_verzia.compressed.pdf

EURÓPSKE JAZYKOVÉ PORTFÓLIO 16+

<https://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/europske-jazykove-portfolio-16/>

https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/europske_jazykove_portfolio_16_sk.pdf

https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/aj-sj_jazykovy_pas_ejp.pdf

Zoznam bibliografických odkazov

Správa o stave vzdelávania cudzincov v základnej škole v SR v školskom roku 2019/2020 [online]. [cit. 2020-12-11]. Dostupné z:

https://www.ssi.sk/wp-content/uploads/2020/12/123_TI_Vzde_ziakov_cudz_ZS.pdf

BAČOVÁ, D. a Z. ILIEVOVÁ, 2015. Využitie čitateľských stratégií vo vyučovaní slovenčiny ako cudzieho jazyka od žiakov po seniorov. In: *Slovenčina ako cudzí jazyk. Zborník príspevkov z konferencie s medzinárodnou účasťou*. Univerzita Komenského v Bratislave, 2015. ISBN 978-80-223-3983-4.

DRÁL, P. a kol., 2011. *Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku – potreby a riešenia* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z:

<https://www.nadaciamilanasimecku.sk/files/documents/metodicke-prirucky/vzdelavanie-deti-cudzincov-na-slovensku-potreby-a-riesenia.pdf>

DRÁL, P. a kol., 2011. *Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku – príklady dobrej praxe* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z:

<https://www.nadaciamilanasimecku.sk/files/documents/metodicke-prirucky/vzdelavanie-deti-cudzincov-na-slovensku-potreby-a-riesenia.pdf>

PRÍLOHA 1

Tab. 1 Ukážka časovania slovies v prítomnom čase

KONJUGÁCIA – PRÉZENT

Á/A – verbá ČÍTAŤ			
ja	ČÍT - <u>A</u>M	my	ČÍT - <u>A</u>ME
ty	ČÍT - <u>A</u>Š	vy	ČÍT - <u>A</u>TE
on/ona/ono	ČÍT - <u>A</u>	oni/ony	ČÍT - <u>A</u>JÚ

Í/I – verbá HOVORIŤ			
ja	HOVOR - <u>Í</u>M	my	HOVOR - <u>Í</u>ME
ty	HOVOR - <u>Í</u>Š	vy	HOVOR - <u>Í</u>TE
on/ona/ono	HOVOR - <u>Í</u>	oni/ony	HOVOR - <u>Í</u>A

E/IE – verbá PÍSAŤ/ROZUMIEŤ			
ja	PÍŠ - <u>E</u>M/ - <u>I</u>EM	my	PÍŠ - <u>E</u>ME/ - <u>I</u>EME
ty	PÍŠ - <u>E</u>Š/ - <u>I</u>EŠ	vy	PÍŠ - <u>E</u>TE / - <u>I</u>ETE
on/ona/ono	PÍŠ - <u>E</u>/ - <u>I</u>E	oni/ony	PÍŠ - <u>U</u>/ - <u>E</u>JÚ

-OVAŤ verbá ŠTUDOVAŤ			
ja	ŠTUD - <u>U</u>JEM	my	ŠTUD - <u>U</u>JEME
ty	ŠTUD - <u>U</u>JEŠ	vy	ŠTUD - <u>U</u>JETE
on/ona/ono	ŠTUD - <u>U</u>JE	oni/ony	ŠTUD - <u>U</u>JÚ

Zdroj: Z. Ilievová, vypracované pre JOP, ČĎV UK

PRÍLOHA 2

Tab. 2 Ukážka skloňovania v akuzatíve singuláru

DEKLINÁCIA AKUZATÍV SINGULÁRU – KOHO? ČO?

MASKULÍNUM ŽIVOTNÉ

KTORÉHO?	KOEKO?	ČIEHO?	AKÉHO?	KOHO?
toho	jedného	môjho (jeho, jej, ich)	pekného nízkeho cudzieho sviežeho	MUŽ-A FUTBALIST-U KOLEG-U DEDK-A
		matkinho otcovho		

MASKULÍNUM NEŽIVOTNÉ = NOMINATÍV SINGULÁRU

KTORÝ?	KOEKO?	ČÍ?	AKÝ?	ČO?
ten	jeden	môj (jeho, jej, ich)	pekný nízky cudzí svieži	OBRAZ POČÍTAČ
		matkin otcov		

FEMINÍNUM

KTORÚ?	KOEKO?	ČIU?	AKÚ?	KOHO? ČO?
tú	jednu	moju (jeho, jej, ich)	peknú nízku cudziu sviežu	ŽEN-U ULIC-U LOŽ MIESTNOSŤ REŠTAURÁCI-U
		matkinu otcovu		

NEUTRUM = NOMINATÍV SINGULÁRU

KTORÉ?	KOEKO?	ČIE?	AKÉ?	KOHO? ČO?
to	jedno	moje (jeho, jej, ich)	pekné nízke cudzie svieže	AUTO MORE NÁMESTIE MÚZEUM DIEVČA
		matkino otcovo		

Zdroj: Z. Ilievová, vypracované pre JOP, ČDV UK